

НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПОСТУП УКРАЇНСЬКОЇ ТАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ: ВІД ВОЛОВИХ НОШІВ ДО ЕВАКУАЦІЙНИХ РОБОТИЗОВАНИХ КОМПЛЕКСІВ

Робак І. Ю., Демочко Г. Л.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків,
Харківський національний медичний університет, м. Харків*

Українська тактична медицина пройшла славний багатовіковий шлях, хоча таку назву здобула порівняно нещодавно, наприкінці ХХ століття. Її ми наразі визначаємо як теорію і практику надання допомоги пораненим на догоспітальному етапі, націлене, передусім, на попередження причин смерті.

Важливим етапом допомоги під час бойових дій є допомога в умовах евакуації (Tactical Evacuation Care). Ще на початку ХІХ ст. видатний український військовий лікар та вчений Яким Чаруковський у своїй фундаментальній праці «Военно-походна медицина» відзначав важливу роль, що її відіграє евакуація поранених з поля бою. Він пропонував застосовувати для виносу важкопоранених спеціальні ноші. Виготовляли їх на місці з наперед підготовлених волових шкір, до яких встромляли козацькі піки або солдатські рушниці [1, с. 210].

Треба розуміти, що й у ХХІ ст. евакуація поранених з «передку» відіграє не менш важливу роль для збереження їхнього життя ніж у ХІХ ст. Відмінність полягає у використанні наявних можливостей науково-технічного прогресу. Його здобутки нашого часу застосовують українські військові медики в боротьбі з російським агресором. Зокрема, надійним евакуаційним засобом у СОУ сьогодні стали евакуаційні дрони. Українські інженери розробили для порятунку військових спеціальний тип дронів – наземний. Ініціаторами такого винаходу стали бійці з підрозділу «Вовки да Вінчі» [2]. А на сьогоднішній день існує вже декілька моделей і потужніших дронів-ношів [3]. Нещодавно на фронті працювало вже дванадцять таких розробок [4]. Найвражаючим досягненням у цій царині стала евакуація трьох поранених, які перебували під вогнем майже місяць, у березні 2025 року. Евакуацію здійснив наземний роботизований комплекс вітчизняного виробництва вантажопідйомністю 250 кг [5].

Література:

1. Военно-походная медицина: В 5 ч. СПб., б. в., 1836–1837. С. 210;
2. Наземний дрон для евакуації поранених воїнів розробили українські інженери. URL: <https://uatv.ua/uk/nazemnyj-dron-dlya-evakuatsiyi-poranenyh-voyiniv-rozrobyly-ukrayinski-inzhenery-video/> (дата звернення: 14.04.2025);
3. Климчук Т., Грунтківська А. «Рятувати поранених мають роботи»: волонтери з Рівненщини передали наземний дрон ЗСУ. URL: <https://suspilne.media/rivne/725532-ratuvati-poranenih-maut-roboti-volonteri-z-rivnensini-peredali-nazemnij-dron-zsu/> (дата звернення: 15.04.2025);
4. Морозова А., Проскуров Б. Малий, але міцний та спритний: як працюють наземні дрони для евакуації поранених військових. URL: <https://www.5.ua/regiony/malyi-ale-mitsnyi-ta-sprytniy-iak-pratsiuiut-nazemni-drony-dlia-evakuatsii-poranenykh-viiskovykh-siuzhet-326479.html> (дата звернення: 15.04.2025);
5. Як наземний дрон вивіз трьох поранених, яких місяць не могли евакуювати. Розбір операції. URL: <https://texty.org.ua/articles/114843/dron-ardal-vyviz-troh-poranenyh-yakuh-misyac-nemohly-evakuuyuvaty-z-rozycij/?src=main> (дата звернення: 11.04.2025)